

SCHOUTEN

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

1 martie 2007*

În cauza C-34/05,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos), prin decizia din 26 ianuarie 2005, primită de Curte la 31 ianuarie 2005, în procedura

Maatschap J. en G. P. en A. C. Schouten

împotriva

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnul J. Klučka, doamna R. Silva de Lapuerta, domniile J. Makarczyk și G. Arestis (raportor), judecători,

* Limba de procedură: olandeză.

avocat general: domnul P. Léger,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Maatschap J. en G. P. en A. C. Schouten, de doamna S. Dul, accountant adviseur;

- pentru guvernul olandez, de doamnele H. G. Sevenster și C. ten Dam, în calitate de agenți;

- pentru guvernul elen, de domnul G. Kanellopoulos, în calitate de agent;

- pentru guvernul francez, de domnul G. de Bergues și de doamna A. Colomb, în calitate de agenți;

- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii F. Erlbacher și T. van Rijn, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 22 iunie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1254/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieței în sectorul cărnii de vită și mânzat (JO L 160, p. 21, Ediție specială, 03/vol. 28, p. 80) și a articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 3887/92 al Comisiei din 23 decembrie 1992 de stabilire a normelor de aplicare a sistemului integrat de gestionare și control pentru anumite scheme de ajutoare comunitare (JO L 391, p. 36).

- 2 Această cerere a fost introdusă în cadrul unui litigiu între societatea de exploatare agricolă Maatschap J. en G. P. en A. C. Schouten (denumită în continuare „societatea

Schouten”) și Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ministrul agriculturii, naturii și calității alimentelor, denumit în continuare „ministrul”) în legătură cu refuzul acestuia din urmă de a-i atribui societății Schouten prima specială pentru deținerea de bovine masculi pe care aceasta o solicitase în prealabil.

Cadrul juridic

- 3 Regulamentul nr. 1254/1999 instituie un program global de plăți directe către producătorii de carne de vită. Una dintre aceste plăți constă într-o primă specială pentru deținerea de bovine masculi.

- 4 În această privință, articolul 4 din acest regulament prevede:

„(1) Un crescător de animale care deține bovine masculi în ferma sa se poate califica, la cerere, pentru o primă specială. Aceasta se acordă sub forma unei prime anuale pe an calendaristic și pe fermă, în limitele plafoanelor regionale, pentru cel mult 90 de animale pentru fiecare categorie de vârstă menționată în alineatul (2).

(2) [...]

(3) Pentru a se califica pentru prima specială:

(a) orice animal inclus în cerere este pus la îngrijire de către crescătorul de animale pentru o perioadă care urmează să fie determinată,

[...]"

5 În subsecțiunea 5, intitulată „Densitatea inventarului de vite” [a se citi „Coeficientul de densitate a inventarului de vite”], articolul 12 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1254/1999 prevede:

„(1) Numărul total de animale care se califică pentru prima specială și pentru prima pentru vaci care alăptează este condiționat de aplicarea unui coeficient al densității inventarului de vite deținut într-o fermă cu [a se citi «de»] două unități de vite (LU) per hectar și per an calendaristic. Această densitate a inventarului de vite este exprimată [a se citi «acest coeficient este exprimat»] în LU per unitate de suprafață furajeră a fermei, folosită pentru animalele din fermă. Cu toate acestea, un crescător

de animale poate fi scutit de la aplicarea densității inventarului de vite [a se citi «coeficientului de densitate a inventarului de vite»] atunci când numărul de animale din ferma sa și cel luat în considerare [a se citi «numărul de animale din ferma sa care trebuie luat în considerare»] în vederea stabilirii densității inventarului de vite [a se citi «coeficientului de densitate a inventarului de vite»] nu depășește 15 LU.

(2) Pentru determinarea densității inventarului de vite [a se citi «coeficientului de densitate a inventarului de vite»] se iau în considerare următoarele:

- (a) bovinele masculi, vacile care alăptează sau junincile, ovinele și/sau caprinele pentru care au fost înaintate cereri pentru primă, precum și vacile de lapte necesare pentru a produce cantitatea de referință totală de lapte alocată crescătorului de animale. Numărul de animale va fi convertit în LU prin trimitere la tabelul de conversie din anexa III,

- (b) suprafața furajeră, însemnând suprafața din fermă disponibilă pe parcursul anului calendaristic pentru creșterea bovinelor și a ovinelor și/sau a caprinelor. Suprafața furajeră nu va include:

— clădiri, păduri, iazuri, cărări;

- suprafețe folosite pentru alte recolte eligibile pentru ajutor comunitar sau pentru recolte permanente sau recolte de horticultură, cu excepția pășunilor permanente pentru care se acordă plăți zonale în conformitate cu articolul 17 din prezentul regulament și articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1255/1999;

- suprafețe care se califică pentru sistemul de sprijin stabilit pentru procedurile anumitor recolte arabile [a se citi «pentru crescătorii de animale care cultivă anumite recolte arabile»], folosite pentru programul de sprijin pentru nutreț uscat sau care fac parte dintr-un program de izolare național sau comunitar.

Suprafața furajeră include zone folosite în comun și zone cu culturi mixte.”

6 În această privință, considerentul (13) al Regulamentului nr. 1254/1999 indică:

„[...] având în vedere tendința de intensificare a producției de carne de vită și mânzat, primele pentru creșterea animalelor ar trebui limitate în funcție de capacitatea de depozitare a furajelor [a se citi «capacitatea furajeră»] a fiecărei ferme în funcție de numărul și speciile de animale pe care le deține; întrucât, pentru a evita tipurile excesive de producție intensivă, acordarea acestor prime ar trebui să se facă în conformitate cu o densitate maximă de stocare a fermei [a se citi «un coeficient de

densitate maximă a animalelor din fermă»]; întrucât, cu toate acestea, ar trebui să se ia în considerare situația micilor producători”.

- 7 În temeiul articolului 1 din Regulamentul (CEE) nr. 3508/92 al Consiliului din 27 noiembrie 1992 de stabilire a unui sistem integrat de gestionare și control pentru anumite scheme de ajutoare comunitare (JO L 355, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1593/2000 al Consiliului din 17 iulie 2000 (JO L 182, p. 4, Ediție specială, 03/vol. 34, p. 39), fiecare stat membru trebuie să creeze un sistem integrat de gestionare și control care se aplică, în sectorul producției de animale, pentru schemele de prime și plată acordate producătorilor de carne de vită și mânzat, stabilite în capitolul 1 al titlului 1 din Regulamentul nr. 1254/1999.
- 8 Regulamentul nr. 3887/92 conține dispozițiile de aplicare a acestui sistem integrat de gestionare și control. Articolul 2 alineatul (1) din acest regulament are următorul cuprins:

„(1) În sensul prezentului regulament:

[...]

- (c) fiecare suprafață furajeră trebuie să fie disponibilă pentru creșterea animalelor pentru o perioadă minimă de șapte luni începând de la o dată ce urmează să fie stabilită de statul membru și care trebuie să fie cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie.” [traducere neoficială]

9 Conform articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3887/92:

„În cazul în care se constată că suprafața declarată într-o cerere de ajutor pe suprafață este mai mare decât suprafața determinată, quantumul ajutorului se calculează pe baza suprafeței efectiv determinate în urma controlului. [...]

[...]

În cazul în care diferența constatată este mai mare de 20 % din suprafața determinată, nu se acordă niciun ajutor pe suprafață.

[...]” [traducere neoficială]

10 În ciuda abrogării sale prin Regulamentul (CE) nr. 2419/2001 al Comisiei din 11 decembrie 2001 de stabilire a normelor de aplicare a sistemului integrat de

gestionare și control pentru anumite scheme de ajutoare comunitare instituite prin Regulamentul (CEE) nr. 3508/92 al Consiliului (JO L 327, p. 11), Regulamentul nr. 3887/92 a rămas totuși aplicabil în cazul cererilor de ajutor privind campaniile de comercializare sau perioadele de referință pentru prime care se încheie înainte de 1 ianuarie 2002.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 11 La 9 mai 2001, în scopul de a beneficia de ajutoare comunitare în sectorul cărnii de vită și mânzat, societatea Schouten a înaintat ministrului o cerere de înregistrare ca suprafață furajeră pentru anul 2001 a unor parcele reprezentând o suprafață totală de 70,29 ha de pășune.

- 12 Unele dintre aceste parcele sunt terenuri în afara digului. Un teren în afara digului este un teren cel mai adesea acoperit cu iarbă care se situează dincolo de dig, adică între digul care protejează interiorul țării de inundații și albia râului. Terenurile în afara digului sunt parțial inundate de-a lungul unei perioade mai mult sau mai puțin lungi.

- 13 La 10 și 11 mai 2001, s-a realizat o imagine din satelit și o fotografie aeriană a regiunii, care au arătat că o parte din parcelele aparținând societății Schouten era inundată.

- 14 La 1 august 2001, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1254/1999, societatea Schouten a depus o cerere de acordare a unei prime pentru deținerea a 26 de bovine masculi pe parcelele menționate la punctul 11 din prezenta hotărâre.
- 15 Prin scrisoarea din 17 decembrie 2001, ministrul a informat societatea Schouten că suprafața anumitor parcele, determinată prin teledetecție, era inferioară suprafeței furajere indicate în cerere. Întrucât diferența depășea 20 %, în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3887/92, suprafața furajeră înregistrată pentru societatea Schouten a fost redusă la zero.
- 16 Prin decizia din 27 mai 2002, cererea societății Schouten de acordare a unei prime pentru deținerea a 26 de bovine masculi a fost respinsă de către ministru, pentru motivul că suprafața furajeră a fost redusă la zero și, în consecință, coeficientul de densitate prevăzut de articolul 12 din Regulamentul nr. 1254/1999 nu a fost respectat.
- 17 Prin scrisoarea din 3 iulie 2002, societatea Schouten a formulat o contestație împotriva acestei decizii. În susținerea contestației, aceasta a arătat, în scrisoarea din 22 iulie 2002, că a asigurat măsurarea parcelelor situate în afara digului la 2 iulie 2002 și că acestea ocupau o suprafață care corespundea cu aproximație suprafeței menționate în cerere.

- 18 Prin decizia din 8 august 2003, ministrul a respins contestația, pentru motivul că suprafețele declarate de societatea Schouten ca fiind suprafață furajeră nu au fost disponibile pentru creșterea bovinelor, ovinelor sau caprinelor de-a lungul unei perioade neîntrerupte de șapte luni, adică din 31 martie până în 31 octombrie 2001. Ministrul a considerat că societatea Schouten trebuia să își asume riscul ca o viitură să aibă loc în momentul teledetecției și, pe cale de consecință, ca suprafața determinată să fie inferioară celei declarate de societate.
- 19 Prin scrisoarea din 17 septembrie 2003, societatea Schouten a introdus o acțiune în fața College van Beroep voor het bedrijfsleven împotriva deciziei ministrului de respingere a contestației. În acțiunea principală, societatea Schouten susține că, la data teledetecției, circumstanțele au fost extraordinare și că nu trebuia să suporte riscul producerii acestora. Societatea Schouten mai declară că, la trei zile după data de 11 mai 2001, apa se retrăsese deja, iar zece zile mai târziu bovinele pășteau din nou în zona respectivă.
- 20 În opinia ministrului, articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1254/1999 coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 3887/92 trebuie interpretat în sensul că parcelele declarate drept suprafață furajeră trebuie să poată servi la hrana animalelor în mod neîntrerupt timp de cel puțin șapte luni și, în orice caz, în perioada 31 martie-31 octombrie. Ministrul susține că, în cazul în care, în această perioadă, se constată prin teledetecție că o parcelă este inundată total sau parțial, suprafața inundată nu mai este disponibilă ca suprafață furajeră.
- 21 College van Beroep voor het bedrijfsleven consideră că nu este evident că termenii „să fie disponibilă pentru creșterea bovinelor, a ovinelor sau a caprinelor” trebuie interpretați restrictiv, subzistând o îndoială rezonabilă în această privință.

22 În aceste condiții, College van Beroep voor het bedrijfsleven a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1254/1999 și articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 3887/92 trebuie interpretate în sensul că o parcelă declarată drept suprafață furajeră nu poate fi calificată ca fiind «disponibilă» dacă, la un moment dat în cursul perioadei relevante, respectiva parcelă a fost inundată?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea anterioară, sunt aceste prevederi obligatorii, ținând cont în special de consecințele lor?

- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, pe baza căror criterii o parcelă declarată drept suprafață furajeră, care a fost temporar inundată, poate fi calificată ca fiind «disponibilă» în sensul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din

Regulamentul (CE) nr. 1254/1999 și al articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 3887/92?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a treia întrebare

23 Prin intermediul primei și al celei de a treia întrebări, pe care este necesar să le analizăm împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă și, respectiv, în ce condiții o parcelă declarată drept suprafață furajeră, care a fost temporar inundată în cursul perioadei relevante, poate fi calificată ca fiind „disponibilă”, în sensul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1254/1999 și al articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 3887/92.

24 În prealabil, trebuie arătat că aceste regulamente nu precizează ce trebuie să se înțeleagă prin suprafață furajeră „disponibilă”.

- 25 Conform unei jurisprudențe constante, la interpretarea dispozițiilor de drept comunitar trebuie să se țină cont nu doar de termenii utilizați, ci și de contextul în care aceștia apar, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (a se vedea în special hotărârea din 13 noiembrie 2003, Granarolo, C-294/01, Rec., p. I-13429, punctul 34, și hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, Rec., p. I-11519, punctul 34).
- 26 Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1254/1999 conține o enumerare a suprafețelor care sunt excluse din suprafața furajeră, în sensul suprafeței exploatației disponibile în cursul întregului an calendaristic pentru creșterea bovinelor și a ovinelor și/sau a caprinelor. În această enumerare figurează în mod expres suprafețele care nu contribuie la resursele furajere ale exploatației, cum sunt clădirile, pădurile, iazurile și cărările, precum și suprafețele folosite pentru alte recolte eligibile pentru ajutor comunitar, cu excepția anumitor pășuni permanente pentru care se acordă plăți pe suprafață.
- 27 Din cele arătate mai sus rezultă că o suprafață poate fi calificată drept suprafață furajeră „disponibilă” în sensul dispoziției respective atunci când este destinată în mod exclusiv hranei animalelor.
- 28 Această interpretare este confirmată de obiectivele urmărite de Regulamentul nr. 1254/1999. Într-adevăr, astfel cum reiese din considerentul (13) al acestuia, unul dintre scopurile acestui regulament este de a stopa tendința de intensificare a producției de carne de vită și mânzat, crescătorii de animale deținând un număr din

ce în ce mai mare de bovine pe exploatațiile lor, fără ca suprafața să se mărească și, în consecință, să fie suficientă pentru hrana acestor animale.

29 Pentru a atinge acest obiectiv, articolul 4 din Regulamentul nr. 1254/1999 condiționează acordarea unei prime speciale de respectarea unui coeficient de densitate, prevăzut la articolul 12 din același regulament, care exprimă raportul dintre numărul de animale crescute pe exploatație și suprafața furajeră a acestei exploatații afectată hranei acestora, asigurând astfel ca respectiva suprafață să fie suficientă pentru a satisface nevoile alimentare ale acestor animale. În consecință, un crescător de animale care ar dori să obțină prima specială nu ar putea să îi dea suprafeței în cauză o altă destinație decât utilizarea pentru hrana respectivelor animale.

30 Prin urmare, contrar celor susținute de guvernul olandez, faptul că o suprafață a fost temporar inundată în cursul perioadei relevante nu împiedică, în principiu, ca aceasta să fie consacrată exclusiv hranei animalelor ținute pe suprafața respectivă și, pe cale de consecință, să fie calificată drept suprafață furajeră „disponibilă” în sensul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1254/1999. De altfel, trebuie să constatăm în această privință că această din urmă dispoziție nu cuprinde în enumerarea sa zonele inundate sau temporar inundabile, precum terenurile în afara digului, deși include, pe de altă parte, suprafețele pe care prezența apei este permanentă, cum sunt iazurile.

31 Mai mult, articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 3887/92 precizează că „fiecare suprafață furajeră trebuie să fie disponibilă pentru creșterea animalelor

pentru o perioadă minimă de șapte luni începând de la o dată ce urmează să fie stabilită de statul membru și care trebuie să fie cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie”.

32 Rezultă din această dispoziție, coroborată cu articolul 12 din Regulamentul nr. 1254/1999, care instituie un coeficient de densitate având ca obiectiv, astfel cum a fost amintit la punctul 29 din prezenta hotărâre, a nu acorda o primă decât pentru animalele de pe o exploatație a cărei suprafață este suficientă pentru a le hrăni, că o suprafață furajeră poate fi calificată ca fiind „disponibilă” dacă a putut fi efectiv folosită pentru hrana animalelor de pe exploatația respectivă de-a lungul unei perioade minime de șapte luni în cursul anului calendaristic, începând de la data stabilită de legislația națională și cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie.

33 Contrar celor susținute de guvernul olandez, stabilirea unei astfel de perioade minime de șapte luni nu implică faptul că respectiva suprafață furajeră trebuie să fie ocupată în mod neîntrerupt de animale pentru a fi considerată ca fiind „disponibilă”.

34 Într-adevăr, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 51 din concluziile sale, atunci când condiția perioadei minime de șapte luni în cursul anului calendaristic a fost îndeplinită, o neocupare temporară a suprafeței în cauză, din motive cum ar fi o inundație de scurtă durată, nu ar putea aduce atingere afectării în exclusivitate a acestei suprafețe pentru hrana animalelor din exploatație. De asemenea, astfel cum în mod corect susține societatea Schouten, o inundare parțială a suprafețelor, pentru

câteva zile în cursul perioadei de referință, nu ar trebui în mod necesar să aducă atingere afectării acestora unei folosiri în calitate de suprafață furajeră.

35 De altfel, trebuie arătat că textul prevederilor incidente în acțiunea principală nu menționează deloc faptul că suprafața furajeră trebuie să fie ocupată de animale în mod neîntrerupt de-a lungul perioadei relevante. Tocmai riscul producerii unor incidente climatice, cum ar fi inundațiile, înghețul sau ninsoarea, care fac suprafețele temporar inaccesibile, este cel care a putut să determine legiuitorul comunitar să nu instituie cerința unei perioade de ocupare neîntreruptă.

36 În cazul de față, este cert că suprafețele în litigiu au fost inundate câteva zile. O astfel de inundare temporară care a dus la neocuparea respectivelor suprafețe nu împiedică, în principiu, îndeplinirea condiției privind termenul prevăzute de articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 3887/92.

37 În această privință, instanța de trimitere este cea care trebuie să verifice dacă, în ciuda acestei scurte neocupări a suprafețelor care fac obiectul acțiunii principale, acestea au putut fi efectiv folosite pentru hrana animalelor de-a lungul unei perioade minime de șapte luni în cursul anului calendaristic, începând de la data stabilită de legislația națională și cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie.

- 38 Având în vedere toate considerațiile anterioare, trebuie să se răspundă la prima și la a treia întrebare că articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1254/1999 și articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 3887/92 trebuie interpretate în sensul că o parcelă declarată drept suprafață furajeră poate fi calificată ca fiind „disponibilă” atunci când, pe de o parte, este destinată în mod exclusiv hranei animalelor care sunt ținute pe suprafața respectivă în cursul întregului an calendaristic și, pe de altă parte, a putut fi efectiv folosită pentru hrana acestora de-a lungul unei perioade minime de șapte luni în cursul aceluiași an, începând de la data stabilită de legislația națională și cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie, chiar dacă respectiva parcelă nu ar fi ocupată în mod neîntrerupt de aceste animale, de exemplu din cauza unei inundații temporare.

Cu privire la a doua întrebare

- 39 Având în vedere răspunsul dat la prima și la a treia întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 40 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1254/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieței în sectorul cărnii de vită și mânzat și articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 3887/92 al Comisiei din 23 decembrie 1992 de stabilire a normelor de aplicare a sistemului integrat de gestionare și control pentru anumite scheme de ajutoare comunitare trebuie interpretate în sensul că o parcelă declarată drept suprafață furajeră poate fi calificată ca fiind „disponibilă” atunci când, pe de o parte, este destinată în mod exclusiv hranei animalelor care sunt ținute pe suprafața respectivă în cursul întregului an calendaristic și, pe de altă parte, a putut fi efectiv folosită pentru hrana acestora de-a lungul unei perioade minime de șapte luni în cursul aceluiași an, începând de la data stabilită de legislația națională și cuprinsă între 1 ianuarie și 31 martie, chiar dacă respectiva parcelă nu a fost ocupată în mod neîntrerupt de aceste animale, de exemplu din cauza unei inundații temporare.

Semnături